

«Φιλελληνική Βιβλιοθήκη»

Λίγα λόγια για τον άνθρωπο

Κώστας Παπαηλιού Prof. Dr. Επίτιμος Καθηγητής Πολυτεχνείου Δρέσδης, Αντιπρόεδρος της [Εταιρείας για τον Ελληνισμό και Φιλελληνισμό](#) και εμπνευστής της «Φιλελληνικής Βιβλιοθήκης» των Εκδόσεων Παρισιάνου, Απόφοιτος Γερμανικής Σχολής Αθηνών

[linkedin.com/in/konstantin-papailiou-433518294](https://www.linkedin.com/in/konstantin-papailiou-433518294)

Λίγα λόγια για την εκδοτική σειρά

«Φιλελληνική Βιβλιοθήκη».

Ήδη από τον τίτλο της σειράς ο Κώστας Παπαηλιού, εμπνευστής και επιμελητής της, φανερώνει την προσέγγισή του.

Η «Φιλελληνική Βιβλιοθήκη», που περιλαμβάνει πολύτιμες μαρτυρίες, απομνημονεύματα και βιογραφίες ονομαστών φιλελλήνων, σπάνια ντοκουμέντα καθώς και εμπεριστατωμένες μελέτες για τη ζωή και τη δράση τους, έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό βιβλιογραφικό κενό.

Τέσσερις Έλληνες συγγραφείς (Κώστας Παπαηλιού, Αναστασία Τσαγκαράκη, Ρεγγίνα Μανουσάκη, Χρήστος Αποστολίδης) υπηρετούν και ενισχύουν την ιστορική γνώση και μνήμη, αναδεικνύοντας παράλληλα το έργο σπουδαίων φιλελλήνων συγγραφέων (Γουλιέλμος Μπαρτ, Μαξ Κέριχ-Κορν, Φρανκ Άκερμαν, Κρίστιαν Γκόντσα, κ.ά.).

Η σειρά θα περιλάβει περίπου 15 τόμους και θα επεκταθεί χρονικά και στην εποχή του Όθωνα.

1. Ο περισσότερος κόσμος όταν μιλάμε για φιλέλληνες έχει

ακουστά τον Λόρδο Βύρωνα. Κατά τη γνώμη σας, ποιοι είναι οι πέντε άλλοι σπουδαιότεροι φιλέλληνες που οφείλουμε να γνωρίζουμε;

Η συμβολή του Βύρωνα στην απελευθέρωση είναι μοναδική και ανεκτίμητη και γι' αυτό τον λόγο οι Εκδόσεις Παρισιάνου τον τιμούν με την επανέκδοση του βιβλίου του Στέλιου Σπεράντσα [«Ο Λόρδος Μπάυρον. Η ζωή του – Το έργο του»](#).

Κατά τη γνώμη μου όμως, όλοι οι φιλέλληνες που ήρθαν τότε στην Ελλάδα (έχουν ταυτοποιηθεί περισσότεροι από χίλιοι, από τους οποίους περίπου τετρακόσιοι άφησαν την τελευταία τους πνοή εδώ) αξίζουν ευφώνου μνείας.

Αυτούς που εγώ διακρίνω είναι ο Γερμανός γιατρός [Ερρίκος Τράιμπερ](#) (Heinrich Treiber), που πολέμησε σχεδόν σε όλες τις μάχες της Επανάστασης, ίδρυσε και οργάνωσε τη στρατιωτική ιατρική και έκανε δευτερη πατρίδα του την Ελλάδα, όπου σήμερα μάλιστα υπάρχουν και απόγονοί του-ακολουθώς, ο Άγγλος πλοίαρχος [Φραγκίσκος Άστιγς](#) (France Abney Hastings), ο κυβερνήτης του πρώτου πολεμικού ατμόπλοιου της «Καρτερίας», ο οποίος υπέκυψε στα τραύματα του κατά την απόβαση στο Αιτωλικό, ο διάσημος Ιταλός πολιτικός [Σανταρότσα](#) (Sartorre di Santa Rosa), που υπηρέτησε σαν απλός στρατιώτης και έπεσε ηρωικά στη Σφακτηρία, ο ελληνικής καταγωγής Γάλλος συνταγματάρχης [Διονύσιος Βούρβαχης](#) (Denis Bourbaki), που σφαγιάστηκε στο Φάληρο στο πλευρό Καραϊσκάκη, και ο Ελβετός [Ιωάννης Ιάκωβος Μάγερ](#) (Jochann Jakob Mayer), που θεωρείται ο ιδρυτής της δημοσιογραφίας στην Ελλάδα και εξέδιδε την εφημερίδα [«Ελληνικά Χρονικά»](#). Εκεί κατέγραψε λεπτομερέστατα την πολιορκία του Μεσολογγίου και έχασε τη ζωή του μαζί με την οικογένειά του στην Έξοδο.

2. Τρεις από τους δέκα τόμους είναι αφιερωμένοι σε ιατρικό προσωπικό («Οι περιπέτειες του επίτροπου Ντάνιελ Έλστερ στην Ελλάδα του '21», «Ο φιλέλληνας ιατρός Ερρίκος Τράιμπερ», «Τα απομνημονεύματα του φιλέλληνα ιατρού από τη Λουκέρνη Φρίντολιν Στάουφερ») και μόνο δύο σε στρατιωτικούς («Ο ήρωας της Μάχης του Πέτα στρατηγός Κάρολος Νόρμαν», «Αναμνήσεις από την Ελλάδα το 1822 του Ελβετού συνταγματάρχη του πυροβολικού Άλμπερτ

Μύλλερ»). Πώς αποφασίσατε να κάνετε αυτή την επιλογή;

Η επιλογή όλων των τόμων της σειράς έγινε βάσει του αρχαιικού υλικού που καταφέραμε να εντοπίσουμε κατόπιν ενδελεχούς έρευνας, όπως είναι τα απομνημονεύματα φιλελλήνων και άλλα σπάνια ντοκουμέντα. Πέραν τούτου, προφανώς οι γιατροί συνηθίζουν να γράφουν περισσότερο από τους στρατιωτικούς. Επίσης έπαιξε ρόλο και ένας ακόμη παράγοντας που θα μου επιτρέψετε να αναφέρω. Οι Εκδόσεις Παρισιάνου, που φέτος γιορτάζουν 75 χρόνια από την ίδρυσή τους, είναι ο παλαιότερος εκδοτικός οίκος ιατρικών συγγραμμάτων στην Ελλάδα.

3. Ποια είναι τα σημαντικότερα ιδρύματα που δραστηριοποιούνται σε τομείς που εξυπηρετούν και προωθούν τις αξίες του ελληνισμού και του φιλελληνισμού;

Αναμφισβήτητα και με διαφορά η Εταιρεία για τον Ελληνισμό και τον Φιλελληνισμό (ΕΕΦ) καθώς και το αντίστοιχο θεματικό Μουσείο της, και εν μέρει η Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδας.

4. Υπάρχουν μνημεία πεσόντων υπέρ της Ελλάδος φιλελλήνων; Και αν ναι, πού βρίσκονται αυτά;

Το αρχαιότερο μνημείο είναι η λεγόμενη Αψίδα Τουρέ στην καθολική εκκλησία στο Ναύπλιο που ανεγέρθηκε επί Όθωνος με πρωτοβουλία του φιλέλληνα συνταγματάρχη [Ιλαρίωνος Τουρέ](#). Εκείνος κατάρτισε μαζί με τον Ελβετό Ερρίκο Φορνέζη και τον πρώτο κατάλογο των φιλελλήνων.

Υπάρχει επίσης ένα πολύ ωραίο μνημείο στο Πέτα κοντά στην Άρτα

για τους πεσόντες της ομώνυμης μάχης και ελπίζω ότι σύντομα θα εγκαινιαστεί στον προαύλιο χώρο του Πολεμικού Μουσείου στην Αθήνα ένας τύμβος με τα ονόματα όλων των γνωστών φιλελλήνων, προσφορά του φίλου μου Κώστα Βελέντζα, προέδρου της ΕΕΦ και του Μουσείου Φιλελληνισμού.

5. Ποιο ήταν το πιο εμπνευσμένο και επιδραστικό βιβλίο που έχετε διαβάσει και γιατί;

Η ερώτηση αυτή μου θυμίζει το γνωστό κινηματογραφικό έργο «Mission impossible», γιατί ένα τέτοιο βιβλίο για εμένα τουλάχιστον δεν υφίσταται. Αλλά θυμάμαι με ευχαρίστηση μια σειρά βιβλίων του Γερμανοελβετού φιλόλογου Κλάους Μπάρτελς (Klaus Bartels) με εν μέρει χιουμοστίτικους τίτλους, όπως «Ο Σωκράτης στο σούπερμαρκετ», που έχουν ως αντικείμενο την ιστορία των λέξεων μέσα στους αιώνες. Καθώς πολλές λέξεις στις μοντέρνες ευρωπαϊκές γλώσσες προέρχονται από τα ελληνικά, χωρίς όμως αυτό να είναι συχνά εμφανές, αισθάνομαι ευτυχής αλλά και υπερήφανος όταν οι ξένες παρέες μου εκπλήσσονται όταν τους παρουσιάζω τέτοια παραδείγματα.